

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1644. usque ad annum 1651

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1779

VD18 90119177

§. 31. Innocentii X. summi Pontificis responsio ad dubia ab Episcopo Angelopolitano contra Jesuitas proposita.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67359)

Sæc. XVII. cheticæ, perversam ultimi sæculi ma-
A. C. 1648. litiam, scrutinium conscientiæ, plura-
 que alia ejus generis edidit. II. An-
 dreas Rivetus, qui scripsit specimen
 paradoxorum Papismi, defensionem li-
 bertatis Christianæ, summam contro-
 versiarum inter Orthodoxos & Pon-
 tificios, examen animadversionum Hu-
 gonis Grotii, & nonnulla alia. III.
 Georgius Maiclerus, qui librum de Na-
 tivitate Christi, & Eclogam de Nomi-
 ne Jesu, Historiam Susannæ, librum
 Psalmorum, tractatum de Passione Do-
 minica, Myrrhæ poterium, seu de Pas-
 sione, resurrectione & Ascensione Christi
 præter plura alia elucubraverat.

§. XXXI.

*Innocentii X. summi Pontificis respon-
 sio ad dubia ab Episcopo Angelo-
 politano contra Jesuitas
 proposita?*

*Bullar.
 Magn. In-
 noc. X. Con-
 stit. Anton.
 Resend. in
 Vita Ven.
 Palaff.*

Postquam Joannes de Palafox & Men-
 doza anno hujus sæculi trigesimo
 nono die tertia Octobris ad Episcopa-
 tum Angelopolitanum, seu Populi San-
 ctorum Angelorum in Indiis Orientali-
 bus Novæ Hispaniæ promotus fuerat,
 mox Pastoralis Zelo irrepentes corrupte-
 las e sua Diæcesij eliminare studuit,
 cum-

cumque Episcopalis suæ jurisdictionis **Sæc. XVII.**
 jura circa administrationem Sacramen- **A. C. 1648.**
 torum a Jesuitis impune violari doleret,
 summa moderatione, monitis, ac pre-
 cibus eos ad debitam subjectionem re-
 vocare satagit. His autem Sedis Apo-
 stolicæ privilegia, necnon vivæ vocis
 oracula opponentibus, Joannes Epi-
 scopus quosdam ex suis Clericis anno
 Christi millesimo sexcentesimo quadra-
 gesimo octavo Romam ablegabat, qui
 nonnulla dubia, circa quæ inter præ-
 fatum Episcopum, dictosque Clericos
 ingens erat dissidium, a Sacra Sede de-
 cidi, efflagitent. His Romam ad-
 ventantibus, ac demandatum negotium
 exponentibus, summus Pontifex allatas
 Episcopi literas, totamque causam
 particulari Cardinalium Congregationi
 aliisque Theologis examinandam com-
 misit: Igitur non modo prædicti Epi-
 scopi Oratores, sed etiam Societatis
 Procurator Generalis sæpius coram præ-
 fatis Cardinalibus ac Prælatibus fuere au-
 diti, & mature ponderatis utriusque
 partis rationibus, tandem die decima
 sexta Aprilis sacra Congregatio sequen-
 tem pronuntiabat sententiam: *Censuit
 sacra Congregatio Societatis Religiosos ne-
 quaquam posse in Civitate, & Diœcesi An-
 gelopolitana personarum secularium con-
 sessiones audire sine approbatione Episcopi
 Diœ-*

Sæc. XVII. *Diaecesani, nec verbum Dei prædicare in*
A. C. 1648. *Ecclesiis sui Ordinis, non petita ipsius be-*
nedictione, nec in aliis Ecclesiis sine ejus li-
centia, nec in Ecclesiis etiam sui Ordinis
ipso contradicente, & contravenientes ab
Episcopo tanquam Sedis Apostolicæ Dele-
gato coerceri, & puniri posse etiam censu-
ris Ecclesiasticis in vim Constitutionis Sanct.
mem. Gregorii XV. quæ incipit, Inscru-
tabili Dei providentia. Ac proinde memo-
ratis Religiosis, qui hujusmodi approba-
tionem, ac licentiam se obtinuisse non do-
cuerunt, potuisse Episcopum, seu ejus Ge-
neralem Vicarium præcipere sub pœna ex-
communicationis latæ sententiæ, ut a Con-
fessionibus audiendis, & Verbi Dei prædi-
catione abstinerent, nec ob eam causam li-
cuisse dictis Religiosis quasi a manifestis in-
juris, & violentiis eligere Conservatores,
eosque, ut præfertur, electos in Episcopum,
ejusque Vicarium Generalem indebite, ac
nulliter excommunicationem fulminasse. Cæ-
terum sacra Congregatio serio in Domina
hortatur, ac monet Episcopum, ut Chri-
stianæ mansuetudinis memor erga Societa-
tem Jesu, quæ laudabili suo Instituto in
Ecclesia Dei tam fructuose laboravit, ac
sine intermissione laborat, paterno se gerat
affectu, eamque in regimine Ecclesiæ suæ
perutilem adjutricem agnoscens benigne so-
veat, ac pristinae suæ benevolentia restituat,
quemadmodum sacra Congregatio ipsam sa-
cturum

curum confidit, sibi que certo pollicetur, *Sæc. XVII.*
 cum ejus Zelum, pietatem, ac pastoraalem *A. C. 1648.*
 sollicitudinem compertam habeat.

Ne vero generali hoc judicio ad-
 versæ parti minus satisfactum videretur,
 hinc summus Pontifex urgentibus
 Episcopi Delegatis singula dubia ab eo-
 dem proposita ab iisdem Cardinalibus &
 Theologis decidi, & ad ea responderi
 præcepit: rursus igitur, sæpiusque audita
 utraque parte, ac negotio mature di-
 scusso sacra Congregatio ad singula du-
 bia, prout sequitur, respondit.

I. *An in casu, quo Episcopus præci-
 piat, decreta aliqua Concilii Tridentini a Re-
 gularibus observari, & executioni deman-
 dari, Regulares quicumque etiam Societatis
 Jesu sub prætextu, quod hujusmodi præ-
 cepta infringant sua privilegia, possint e-
 ligere Conservatores? Congregatio re-
 spondit, si Episcopus præcipiat Regulari-
 bus etiam Societatis Jesu, ut decreta ali-
 qua Concilii Tridentini observent, ac exe-
 quantur in illis casibus, in quibus per ipsum
 Concilium, vel Constitutiones Apostolicas
 Regulares exempti subjiciuntur jurisdictioni
 & correctioni Episcopi, minime licere ipsis
 Regularibus ob eam causam conservato-
 res eligere.*

II. *An, quando Ordinarius procedit
 juris ordine servato adversus Regulares præ-
 dictos in casibus, in quibus per Concilium
 Triden-*

Sæc. XVII. *Tridentinum, vel Constitutiones Apostoli-*
A. C. 1648. *cas ipsi subjiciuntur, possint Conservatores*
judices assignare? Respondit ut ad proximi-
um, non posse.

III. *An Regularibus etiam Societatis*
Jesu asserentibus se habere privilegia, quo
minus obediant Episcopo in executione de-
cretorum juris communis Concilii Triden-
tini, & Constitutionum Apostolicarum, Or-
dinarii debeant ipsis adhibere fidem absque
exhibitione hujusmodi privilegiorum? Re-
spondit, Ordinarios non teneri hujusmodi
assertioni fidem adhibere absque integrali
privilegiorum exhibitione.

IV. *An in casu, quo Regulares qui-*
cunque etiam Societatis Jesu exhibeant ali-
qua privilegia, & Ordinarii judicent, ea
non suffragari casui, de quo agitur, & ad
rem non facere, Regulares præfati possint,
& debeant provocare ad summum Pontifi-
cem, vel in partibus Indiarum remotissimis
ad Metropolitanum, sive Ordinarium vi-
ciniorum, vel potius possint hoc casu eli-
gere judices Conservatores? Respondit:
Si verba privilegiorum sint obscura & am-
bigua, non licere recurrere ad Metropoli-
tanum, vel viciniorum Episcopum, nec
Conservatores eligere, sed summum Pon-
tificem pro interpretatione esse adeundum.

V. *Utrum Constitutio sel. record. Gre-*
gorii XV. circa Conservatores Regularium
publicata anno 1621. cum Declarationibus
Emi-

Eminentissimorum sacrae Congregationis Sæc. XVII. Concilii Tridentini Interpretum desuper editis æque afficiat, & comprehendat Religiosos Societatis Jesu, ac reliquos Regulares, ita ut omnia alia prædicta Societatis privilegia fuerint reducta ad terminos dictæ Constitutionis, & sic in posterum debeant ab iis eligi Conservatores juxta formam, & tenorem prædictæ Constitutionis? Respondit: hujusmodi Constitutionem cum declarationibus, ut prætenditur, editis æque afficere Religiosos Societatis Jesu, atque aliorum Ordinum, & Conservatores ad illius præscriptum esse eligendos, non obstantibus quibusvis privilegiis; quippe quæ omnia sunt reducta ad terminos ipsius Constitutionis.

VI. *An Regulares prædicti gravati ære alieno, vel ad ratiocinia, vel Testamentorum Executores possint conveniri coram Ordinario, si Conservatores non nominaverint intra tempus habile ab Ordinario præscriptum? Respondit: Regulares in causis præfatis coram Ordinario loci esse conveniendos, si ad præscriptum Constitutionis Sanct. mem. Gregorii XV. Conservatores non elegerint, ipsumque electionis documentum intra præfinitum tempus in actis Curie ipsius Ordinarii non exhibuerint, ac dimiserint.*

VII. *An dicti Regulares Conservatores sive ad jura, sive ad privilegia tuenda assumentes*

Sæc. XVII. *mentes teneantur ante exercitium commissio-*
A. C. 1648. *nis præstare cautionem coram Ordinario,*
sive alio iudice competente, de iudicio fisci,
Et iudicatum solvendo, casu quo in lite
sive causa succubuerint? Respondit: non
teneri.

VIII. *An, quando Episcopi iura, vel*
decimas Cathedralium adversus Regulares
prædictos dote sua spoliantes Ecclesias cor-
am iudice competente tuentur, librosque,
memorialia, Et allegationes producant, ius
Ecclesiarum Cathedralium exprimentes, Et
acquisitiones Religiosorum, aliaque id ge-
neris adnumerantes, huiusmodi scriptorum
occasione possint Regulares nominare Con-
servatores, prætendentes injuriam sibi in-
ferri in referendo immoderatas acquisitiones?
Respondit: Si Episcopi pro tuendis iuri-
bus Cathedralium Ecclesiarum coram iudice
competente huiusmodi scripta producant, Et
Regularium immoderatas acquisitiones ve-
raciter Et modeste referant, non licere Re-
gularibus ob eam causam ad Conservatoris
recurrere.

IX. *Utrum Regularis quicumque, et-*
tiam Societatis Jesu possit administrare Sa-
cramentum pœnitentiæ Sæcularibus absque
licentiâ Episcopi Diœcesani, etiamsi in a-
liena Diœcesi approbatus sit? Respondit:
Regulares etiam Societatis Jesu in una Diœ-
cesi ab Episcopo approbatos ad Confessiones
personarum Sæcularium audiendas nequa-
quam

quam posse in alia Diœcesi hujusmodi confessiones audire sine approbatione Episcopi Diœcesani. Sæc. XVII.
A. C. 1648.

X. An Episcopus contra dictos Regulares audientes in sua Diœcesi confessiones sæcularium absque sua approbatione, vel Concionatores absque licentia Episcopi intra & extra proprias Ecclesias possit procedere, eos a talibus ministeriis removendo, sive præceptis, & aliis juris remediis coercendo? Respondit: eisdem Regularibus, qui confessiones personarum sæcularium audiunt sine approbatione Episcopi loci, vel prædicant in Ecclesiis sui Ordinis, non petita illius benedictione, aut in aliis Ecclesiis absque ipsius licentia, vel in Ecclesiis etiam sui Ordinis ipso contradicente, posse Episcopum in vim Constitutionis fel. record. Gregorii XV. quæ incipit: Inscrutabili Dei providentia, tanquam Sedis Apostolicæ Delegatum administrationem Sacramenti pœnitentiæ, ac munus prædicationis interdicere, eosque juris remediis coercere, & punire.

XI. An, quando Episcopo constat, dictas licentias obtentas non fuisse, ipse possit præcipere, ut, donec licentiam intra præscriptum tempus exhibeant, a tali ministerio abstineant, & an requirendus sit per Episcopum pro his exhibendis Provincialis in alia Diœcesi, vel longissime existens, vel ipsi Regulares Confessarii, vel eorum Superiorum.

Sæc. XVII. A. C. 1648. *periores ejusdem Diœcesis, in qua prædicta*
exercerent? Respondit: posse Episcopum sic
præcipere, nec pro hujusmodi licentiis re-
quirendum esse Provinciale, sed satis esse,
ipso Religiosos requirere, aut eorum Su-
periores in Diœcesi Episcopi existentes.

XII. *An si contingat, ut aliquis præ-*
dictorum Regularium insurgat contra Epi-
scopum in propria Diœcesi maledictis cum
scripto, vel dicto, populum scandalizando,
possit ab Episcopo puniri, & qua animad-
versione, & quid, si hujusmodi delinquens
transferat ad aliam Diœcesin, hoc casu ser-
vandum sit, & qua pœna puniendus sit Re-
gularis, qui commorans in una Diœcesi,
spargat famosos libellos contra Ordinarium
alterius Diœcesis? Respondit: Si Regula-
ris intra claustra degens extra ea in casi-
bus, in dubio expressis ita notorie delique-
rit, ut populo scandalo sit, Episcopo in-
stante, teneri Superiorem Regularem infra
tempus ab Episcopo præfigendum severe il-
lum punire, ac de punitione Episcopum
certiorem facere, alioquin sic delinquentem
ab Episcopo puniri posse ad præscriptum
Concilii Tridentini cap. 14. sess. 25. de Re-
gular. quod si delinquens ad aliam Diœcesin
migraverit, servandum esse, quod præcipi-
tur in Constitut. sanctæ mem. Clementis
VIII. Incipien. suscepti muneris ratio.

XIII. *An Conservatores nominati, &*
electi a Regularibus prædictis ante exerci-
tium

tium suæ jurisdictionis teneantur electionis *Sæc. XVII.*
 authenticum documentum exhibere coram Or- *A. C. 1648.*
 dinario sub pœna nullitatis actuum? Re-
 spondit: utique teneri.

XIV. An privilegia, quæ sunt contra jurisdictionem Ordinarii, & quibus gaudent, & gaudere prætendunt Regulares prædicti, debeant Episcopis notificari, sive insinuari? Respondit: Regulares teneri hujusmodi privilegia Episcopo exhibere, si eis uti voluerint.

XV. An prædia rustica, metallorum fodinæ, sacchari opificinæ a Regularibus Societatis, vel aliis possessa, vel alicæ domus sæculares, in quibus videlicet unus vel duo Regulares tantum commorantur, gaudeant privilegio Collegiorum, seu Conventuum? Respondit: non gaudere.

XVI. Utrum Regulares prædicti Apothecas quarumcumque mercium, macella, & similia præsertim prope Collegia, sive Conventus exercentes, possint ab Ordinario sub censuris inhiberi, ne hujusmodi exercent? Respondit: Non posse Episcopum prohibere Regularibus exemptis, sed si in præmissis ita notorie delinquant extra claustra, ut Populo scandalo sint, servandum esse, quod dictum est supra in resp. ad duodecimum.

XVII. Utrum Regulares, et
 tres Jesuitæ in suis prædiis, opificinis,
 aliisque suis domibus sæcularibus sitis intra
 li 2 limi-

Sæc. XVII. *limites parochialium ad se non spectantium*
A. C. 1648. *possint administrare Sacramentum Baptis-*
matis, solemnæ Matrimonii, extremæ Un-
ctionis, & Eucharistiæ in Festo Paschatis
famulis, Mercenariis, Rusticis, sive aliis
id genus hominibus sæcularibus absque Or-
dinarii, vel Parochi licentia? Respondit:
Non posse.

XVIII. *Utrum Patres Societatis in*
Civitate, & Diœcesi Angelorum possint
consecrare vasa sacra, altaria, & similia,
in quibus unctio requiritur? Respondit:
itidem non posse.

§. XXXII.

Sacrae Congregationis responsio a
Pontifice confirmata ad dubia a
Jesuitis proposita.

Bullar.
Magn. Const.
32. Innoc. X.

Quamprimum Americani Jesuitæ, Ve-
 nerabilem Episcopum ad Sedem
 Apostolicam recurrisse compererant,
 mox & ipsi quosdam ex suis Romam
 ablegabant, qui sua quoque jura, quæ
 a præfato Episcopo violari querebantur,
 tuerentur, necnon proposita dubia a
 summo Pontifice decidi peterent: Die
 igitur decima sexta Aprilis sacra Con-
 gregatio jussu Pontificis ad Jesuitarum
 quæstiones ita respondit, & quidem.
I. *At Episcopi in partibus Indiarum pos-*
sint ex integro totum unum Monasterium,
vel